

Jacques Lacan

Italijanska opomba¹

Tako kot se predstavlja, je italijanska skupina značilna po tem, da je tripodna. Že samo zato bi se lahko nanjo usedli.²

Če jo hočemo postaviti za sedež psihoanalitičnega diskurza, je skrajni čas, da jo damo na preizkušnjo: raba bo odločila o njegovem ravnotežju.

Da misli – »s svojimi nogami« –, je govorečemu bitju jasno takoj, ko zaveka.

A na tej točki se je še vedno dobro držati dejstva, da glas za-ali-proti odloča o prevladi misli, če čas razprtije zaznamujejo noge.

Predlagam jim, naj izhajajo iz tega, s čimer sem moral preoblikovati neko drugo skupino, namreč EFP.³

Tako imenovan analitik Šole, AE [*analyste de l'École*], se odslej rekrutira tako, da se podvrže tako imenovanemu preizkusu prehoda, k čemur ga sicer nič ne obvezuje, saj Šola delegira tudi takšne, ki se ne ponudijo prehodu, namreč z nazivom analitik član Šole, AME [*analyste membre de l'École*].

Italijanska skupina, če mi želi prisluhiniti, naj se drži imenovanja tistih, ki bodo za svoj vstop zaprosili na načelu prehoda, in s tem tvega, da takšnih ne bo.

To načelo je sledeče in sem ga formuliral takole:

Analitik se avtorizira le sam, kar je samoumevno. Kaj malo ga briga jamstvo, ki mu ga moja Šola nedvomno podeli pod ironično šifro AME.⁴ Vendar analitik ne deluje s *tem*. Italijanska skupina ni zmožna dati tega jamstva.

Paziti mora na to, da zato, ker se analitik avtorizira sam, obstaja zgolj analitik.

31

¹ Prevedeno po: Jacques Lacan, »Note italienne«, v: *Autres écrits*, Seuil, Pariz 2001, str. 307–311. Gre za pismo, ki ga je Lacan naslovil na tri italijanske psihoanalitike, Verdiglioneja, Contriya in Draziena. Objavljeno je bilo postumno v reviji *Ornicar?*, št. 25, 1982, str. 7–10, z uvodno opombo, da »zadevne osebe niso upoštevale tukaj izraženih predlogov«. [Vse opombe v tekstu so uredniške oziroma prevajalske.]

² V izvorniku: *qu'on s'assoie dessus*, v prenesenem pomenu tudi: »bi se lahko nanjo požvižgali«.

³ *École Freudienne de Paris*, Pariška Freudovska Šola.

⁴ Kratica je homonim besede *âme*, duša.

Kajti moja teza, ki je uvedla prelom s prakso, s katero tako imenovana Društva delajo iz analize sprejemni izpit, kljub temu ne implicira, da je analitik kdorkoli.

Izraža namreč, da gre za analitika, predpostavlja, da je [*qu'il y en ait*].

Avtorizirati se ne pomeni avto-ri(tuali)zirati.

Dejal sem namreč tudi, da analitik izhaja iz ne-vsega.

Ne-vsa bitja, ki govorijo, se znajo avtorizirati za analitika. Kar dokazuje dejstvo, da je za to analiza nujna, ni pa tudi zadostna.

Edino analitik, se pravi ne kdorkoli, se avtorizira le sam.

Nekaj jih je, to je zdaj gotovo: vendar iz tega delujejo. Ta funkcija naredi obstoj analitika zgolj verjeten. Toda ta verjetnost zadošča za jamstvo, da so: ker so možnosti za vsakogar velike, ostajajo za vse nezadostne.

Toda če bi se spodobilo, da delujejo le analitiki, pa bi bilo to, če bi to postavili za cilj, vredno italijanskega tripoda.

Tu bi želel utreti to pot, če ji želi slediti.

Za to je treba (zaradi tega sem tudi čakal, da jo utrem), za to je treba upoštevati realno. Se pravi tisto, kar izhaja iz našega izkustva vednosti:

V realnem je vednost. Čeprav ni analitik, temveč znanstvenik tisti, ki jo mora spraviti pod streho.

Analitik spravi pod streho neko drugo vednost na drugem mestu, ki pa mora upoštevati vednost v realnem. Znanstvenik proizvede vednost z dozdevkom, da je njen subjekt. Kar je nujni, ne pa tudi zadostni pogoj. Če ne očara gospodarja, s tem da mu prikrije, da je v tem njegov propad, bo ostala ta vednost zakopana, tako kot je bila dvajset stoletij, ko je znanstvenik sicer verjel, da je subjekt, vendar le subjekt bolj ali manj zgovorne disertacije.

K tem dobro znanim rečem se vračam samo zato, da bi spomnil, da je od tega odvisna analiza, da pa za analitika tudi to ne zadošča.

32

Temu bi bilo treba dodati še vpitje tako imenovanega človeštva, ki nima izdelane vednosti, ker si je ne želi.

Analitik je torej le pod pogojem, da se mu rodi ta želja, se pravi da je že s tem izmeček⁵ omenjenega (človeštva).

Rečem lahko najmanj tole: v tem je pogoj, katerega znamenje mora kjer koli v svojih avanturah nositi analitik. »Znati« [*savoir*] ga mora najti pri svojih kolegih. V oči pade, da to predpostavlja neko drugo, vnaprej izdelano vednost [*savoir*], katere model je podala znanstvena vednost, ki je zanjo tudi odgovorna.

⁵ V izvorniku: *le rebut*, tudi »nedostavljiva pošiljka«.

Natanko to vednost pripisujem analitiku, ki je samim izmečkom učene nevednosti prenesel neko novo željo. Toda to željo je treba preveriti, če hočemo vzpostaviti analitika. Čeprav izvira Freudov roman iz tega, kar znanost dolguje histerični strukturi, so to njegove ljubezenske avanture z resnico.

Se pravi model, za katerega predstavlja analitik, če je kakšen, njegov propad, rekel sem izmeček, vendar ne kateri koli izmeček.

Verjeti, da je znanost resnična, pod pretvezo, da je (matematično) prenosljiva, je strogo vzeto delirantna ideja, ki jo znanost spodbija na vsakem koraku, ko vrže prvotno formulacijo med staro šaro. Zato ni mogoče zabeležiti nobenega napredka, saj ne poznamo nadaljevanja. Je le odkritje neke vednosti v realnem. Ta red nima nobene zveze z redom, ki si ga zamišljamo pred znanostjo, za katerega pa noben razum ne zagotavlja, da je ravno srečno naključje [*bon heur*].

Če analitika tako imenovan izmeček utruja, je to zato, ker opazi, da se človeštvo umešča na osnovi sreče [*bon heur*] (v njej se kopa: zanj obstaja le sreča), in natanko zato je moral obkrožiti vzrok svoje groze, svoje lastne groze, ki je ločena od groze vseh, groze vednosti.

Odslej zna [*sait*] biti izmeček. To mu je moral dati analitik vsaj čutiti. Toda če v tem ni prišel do entuziazma, je morda prišlo do analize, nikakor pa ne do analitika. To pogosto pokaže moj »prehod«, ki je še nedavnega datuma: dovolj, da se prehodniki⁶ z njim osramotijo, če pustijo reč negotovo, zaradi česar pade primer pod udarec vljudne zavrnitve njegove kandidature.

Če mi bo italijanska skupina v tem sledila, bo imelo to v njej drugačen domet. V Pariški Šoli namreč to ne povzroča pretepa. Ker se analitik avtorizira le sam, preide njegova krivda na prehodnike in seansa se nadaljuje še za običajno dobro uro [*bon heur*], vendar je obarvana z depresijo.

Če bi mi italijanska skupina sledila, bi pridobila nekaj resnejšega od tega, kar dosežem s svojo preudarnostjo. A za to mora tvegati.

Zdaj navajam reči za ljudi, ki me poslušajo. Je objekt (*a*). Zdaj *ob-staja*, ker sem ga konstruiral. Predpostavljam, da so znane njegove štiri epizodične substance in da se ve, čemu služi, v tem ko se obda z gonom, s katerim se vsakdo meri v srce in ga doseže le s strelom, ki ga zgreši.

To je opora za najuspešnejše realizacije in tudi za najprivlačnejše realnosti.

Če je to plod analize, napotite tega subjekta nazaj k njegovemu dragemu študiju. Z nekaj dodatnega kiča [*potiches*] bo okrasil dediščino, ki naj bi Boga spra-

⁶ V izvirmiku: *les passeurs*, tisti, ki prenašajo prehod, njegove priče.

vila v dobro voljo. Ne glede na to, ali temu radi verjamemo ali pa se nam upira, je cena za genealoško drevo, s katerim se vzdržuje nezavedno, ista.

Zadevni fant(ič) ali deklina⁷ bosta njegovo primerno nadaljevanje.

[Takšen subjekt] naj se ne avtorizira za analitika, saj ne bo imel nikoli časa prispevati k vednosti, brez česar ni nobene možnosti, da bi bila analiza še naprej iskana na trgu, se pravi: da italijanska skupina ne bo obsojena na izginotje.

Načelo vednosti, za katero gre, sem podal kot idealno točko, ki jo lahko upravičeno predpostavimo, če imamo občutek za tehnični načrt [*épure*]: da namreč ni spolnega razmerja, mislim razmerja, ki bi se ga dalo zapisati.

Toda če hočemo to preizkusiti, ni treba izhajati od tod – mi bodo rekli, seveda ne vi, ampak če bo to kdo od vaših kandidatov, potem bo to še eden več, ki ga je treba zavriniti, saj nima nobene možnosti, da bi prispeval k vednosti, v kateri boste tudi sami izginili.

Če ne preizkusimo tega razmerja zapisa, dejansko ni mogoče doseči tega, kar sem v isti sapi, ko sem postavil njegov neob-stoj, predlagal kot cilj, s katerim bi se psihoanaliza izenačila z znanostjo: namreč dokazati, da je to razmerje nemogoče zapisati, se pravi da ga v tem ni mogoče potrditi, vendar ga prav tako ni mogoče ovreči: kot resnice.

Posledica tega je, da ni resnice, ki bi jo lahko rekli vso, niti te tukaj, saj te ne rečemo nič bolj in nič manj. Resnica ne služi ničemur drugemu kot temu, da ustvari prostor, kjer se razkrije ta vednost.

Toda ta vednost ni nič. Vednost namreč s pristopom k realnemu določi realno tako dobro kot znanstvena vednost.

Seveda ta vednost nikakor ni že izdelana.⁸ Treba jo je namreč izumiti.

Ne več ne manj – ni je treba odkriti, saj ni resnica tu nič drugega kot drva, ali, kot temu pravim: resnica, ki izvira iz n...tegovanja (ta zapis bi bilo treba komentirati, saj ne gre za n...teg).

34

Vednost, ki jo je Freud označil za nezavedno, je tisto, kar človeški humus [*l'humus humain*] izumi za svoje ohranjanje iz generacije v generacijo, in zdaj, ko je narejen njen inventar, je jasno, da dokazuje obupno pomanjkanje imaginacije.

To lahko razumemo le s pomočjo tega inventarja:⁹ se pravi tako, da damo nezadostno imaginacijo na stran in izkoristimo prispevek simbolnega in realnega, ki ju imaginarno tu zavozla (zaradi česar ga ne moremo preprosto zavreči), in da

⁷ V izvorniku: *le ga(r)s ou la garce*. *La garce* ima slabšalni prizvok, »vlačuga«.

⁸ V izvorniku: *Naturellement ce savoir n'est pas du tout cuit*. Dobesedno: »Naravno ta vednost nikakor ni kuhana.«

⁹ V izvorniku: *sous bénéfice de cet inventaire*, fraza pomeni tudi »s temle pridržkom«.

poskusimo na njuni osnovi, kolikor sta se kljub temu dokazala v vednosti, povečati vire, zahvaljujoč čemur bi se nam uspelo znebiti tega obžalovanja vrednega razmerja in ljubezni dati večje dostojanstvo od obilice blebetanja, ki ga tvori še danes – *sicut palea*, je dejal sveti Tomaž ob koncu svojega meniškega življenja. Najdite mi enega analitika takega kova, ki bi zadevo povezoval s čim drugim kot z že izdelanim *organonom*.

Zaključujem: vlogo prehodnikov bo do nadaljnjega zagotovil sam tripod, saj ima skupina samo te tri noge.

Vse se mora vrteti okrog spisov, ki bodo izšli.

1973

Prevedla Ana Žerjav